

DWA LISTY Z PALESTYNY

Relacje polsko-żydowskie po tzw. wyzwoleniu budzą ogromne emocje wśród osób zajmujących się badaniem tego zagadnienia oraz wśród zwykłych odbiorców literatury historycznej i popularyzatorskiej. Na ogół wypowiedane w tej kwestii poglądy obarczone są także daleko posuniętym schematyzmem, przypisującym każdej ze stron wyznaczone przez stereotypy zachowania i postawy.

Dla historiografii żydowskiej Polacy pozostają antysemitami, a wydarzenia, w których zaangażowani po stronie komunistów obywatele RP pochodzenia żydowskiego ginęli z rąk podziemia niepodległościowego, urastają wręcz do swego rodzaju przedłużenia Holokaustu. Z kolei dla polskich uczestników wspomnianej wymiany poglądów, zwłaszcza dla tych pamiętających okres pierwszych lat powojennych, Żydzi jawią się jako sowieccy kolaboranci i ludzie czynnie zaangażowani w instalowanie komunistycznej dyktatury w Polsce. Uczestnicy sporu zapominają na ogół, że rzeczywistość często była znacznie bardziej złożona (pomijamy tu rzadkie przypadki zaangażowania się polskich Żydów w antykomunistyczny ruch niepodległościowy). Zamieszczone poniżej dwa listy Żydów, którzy ocalili z zawieruchy wojennej i zdolali dotrzeć do Palestyny, pokazują, że bynajmniej nie wszyscy – a zwłaszcza ci, którzy mieli sposobność osobiście zapoznać się z „osiągnięciami” Kraju Rad i „socjalistyczną sprawiedliwością” – ulegali hasłom propagowanym przez komunistów. Zwraca też uwagę fragment pierwszego listu, w którym mowa jest o życzliwości polskich chłopów dla Żydów represjonowanych przez Niemców.

Listy żydowskich uchodźców z Polski i ZSRS zostały zamieszczone jako załączniki (tajne) do meldunków wywiadowczych przygotowanych w 1946 r. przez siatkę III Zarządu Zrzeszenia WiN krypt. „Stomil”.

Dokument nr 1

„T[ajne ?]”
Zał. nr 4

Grupa Żydów – uchodźców z Polski, pisze z Palestyny w m[iesiącu] wrześniu [19]46 r. do K[omitetu] C[entralnego] Żydów w Warszawie

Możliwe, że racją stanu Narodu Żydowskiego jest oprzeć się o komunizm i ZSRR w dążeniu do uzyskania własnej państwowości.

Godzimy się na to.

Ale niechże Żydzi pilnie przestrzegają, aby właśnie dla tej swojej racji stanu tak mocno propagowanej, nie robić czegoś, co mogłoby przyczynić się do zasadniczego zaszachowania i osłabienia Polski na arenie międzynarodowej.

Znana była życzliwość Narodu Polskiego, zwłaszcza chłopów, dla ciężko doświadczonego narodu Żydowskiego, w czasie podboju Polski przez Hitlera.

Na tym fundamencie należy się oprzeć i teraz przy pełnym zrozumieniu obustronnych korzyści nawiązać należy jak najbliższy stosunek pomiędzy ludnością żydowską a polską.

Nie możemy jednak oprzeć się wrażeniu, że rządzące dziś w Polsce komunistyczne sfery żydowskie nie nauczyły się niczego od czasu rewolucji carskiej.

Nie nauczyły się wielkiej, a bardzo praktycznej prawdy, że do szczęścia i niepodległości własnego narodu nie można zdążyć przez nieszczęście i niewolę drugiego narodu.

Żydzi, rządzący w Polsce, a należący do Partii Komunistycznej, myślą tylko o sobie, a nie o ludności żydowskiej w Polsce i dlatego powiązali się z tymi obcymi czynnikami, którym zależy na tym, aby Polska pozostała krajem małym, słabym i bezwolnym narzędziem w ich rękę.

Niech nad tym postępowaniem komunistycznej żydowskiej góry w Polsce zastanowią się prawdziwi żydowscy patrioci.

W świecie wzbierają się chmury, zwiastujące jeszcze jedną burzę wojenną. Od Żydów będących w Niemczech i od powracających z Rosji otrzymujemy relacje, z których wynika, że w Niemczech antysemityzm źle ukrywany wzrósł jeszcze, natomiast zaszczepiony przez hitlerowców w Rosji – ożył i narasta.

Może przyjąć zawierucha i zamieszanie w Europie i Żydzi będą tak przyparci do muru, że nie znajdą innego wyjścia, jak szukać schronienia w Polsce i u Polaków.

Wtedy może być za późno.

Podpisano: Żydzi – emigranci z Polski do Palestyny
(120 podpisów – przeważnie z Warszawy)

Dokument nr 2

„T[ajne ?]”
Załącznik nr 5.

List Żydów emigrantów z Polski i uciekinierów z ZSRR z dnia października [19]46 do K[omitetu] C[entralnego] Żydów w Polsce

Jaką wartość praktyczną może dla Żydów żyjących w Palestynie przedstawiać takie państwo jak ZSRR, które przez cały czas swego istnienia wieje najbezważelniejszą nienawiścią do całego świata, podjudza przeciw Anglii i USA nas Żydów, a wspiera wszelkie wyrotowe organizacje i konspiracyjne zamachy.

Szanowni Rodacy!

Ani nam się śni zadzierać z Narodem Angielskim z rosyjskiego powodu. Tak naiwni nie jesteśmy.

Kasztanów rosyjskich z pieca angielskiego wyciągać nie będziemy. Próżne są wasze błagi i waszych niezbyt już licznych zwolenników.

Przyjaźń wasza nie jest nam na nic potrzebna.

Widzieliśmy na własne oczy, jaka krzywda działa się Żydom w Polsce przed najazdem hitlerowskim, wiemy, że umiecie uciskać słabych [nie] gorzej od Anglików, a okradać lepiej od kapitalistów.

Obserwujemy tę waszą działalność przez ćwierć wieku w ZSRR, a obecnie w Polsce na każdym kroku bez wyjątku.

Waszych sympatii absolutnie nam nie potrzeba i w żadną pomoc, ani w ogóle w żadną waszą wartość nie wierzymy.

Nasza współpraca z Anglikami w Palestynie wytrzymała różne próby i wytrzyma nadal.

Podpisano: Żydzi – emigranci z Polski i uciekinierzy z ZSRR
(następują 72 podpisy)